

jartzen du legeak: "Funts publikoen bitartez finantzaturako ikastetxeetan, euskara izan behar da, jeneralean, ikastetxean bertan garatzen diren jardueretarako adierazpidea". *Jardueretako adierazpidea? Jardueretako hizkuntza, ezta? Eta fokoa ez da funts publikoekin finantzaturako ikastetxeetan jarri behar, baizik eta funts publikoekin finantzaturako kirol, kultur eta aisialdi jarduera gutzietan.*

Irakasleoi maila bera eskatuko digute gure hizkuntza propioan eta ingelesean. Euskara ardatz izango e duen euskal eskolan, ingelesa euskara beste jakin beharko da?

IRAKASLEEN EUSKARA MAILA HOBETU EZ

Eta irakasleen kasuan? Aldaketak daude, bai. Kendu dute euskarazko C1+ mailari buruzko aipamena, jakina! Zertifikatzen ez den maila bat legean jasotzea ere!

Baina egin dutena tristeza bezain argigarria da, lege-proiektua presaka eta korrika itxi izanaren adierazgarri. 70. artikuluko 2. puntua: "Irakasleek euskarako C1 maila eta ingeles-irakasleek ingeleseko C1 maila lortzeko prestakuntza sustatuko da".

Hara! Aurrerantzean irakasleei ez zaie euskarazko C1 maila eskatuko? "Irakasleek euskarako C1 maila (...) lortzeko prestakuntza sustatuko da"? Exijitu, orduan, zer exijituko zaie?

Irakasleoi maila bera eskatuko digute gure hizkuntza propioan eta ingelesean. Euskara ardatz izango e duen euskal eskolan, ingelesa euskara beste jakin beharko da?

Are gehiago: benetan ezarri gura da legean, euskarako C1 maila baino handiagoa ez dela eskatuko? Legez ezarri gura da maila hori baino altuagoa lortzeko prestakuntzarik ez dela sustatuko?

Gogoratu: EAEko irakasle izateko oposizio osoa gaztelania hutsean egin daiteke, hizkuntza modernoetan izan ezik. Hau da, Matematika euskaraz emateko (eta Fisika, Historia, Natur Zientziak, 1. Hezkuntza...) oposizio osoa gaztelania hutsean egin daiteke, ahozko proba eta idatzizko proba.

Bide batez: aurrerantzean, ikasgaiak gaztelaniaz ere ematen hasten direnean, irakasleak gaztelaniaz berba egingo die ikasleei, eta hizkuntza horretan jasoko ditu erantzunak. Akabo, irakasleon hizkuntza-erreferentzialtasuna.

Etxekalte-legeak miraria egingo du: orain arte DBH amaitzean B1 lortzen zuten ikasleek, eta B2 batxilergoa amaitzean. Aurrerantzean, B2 lortuko dute DBHn... eta batxilergoan? Legean aipatu ere ez da egingen. Oraingo logikari jarraituta, B2 onartzen bazaie DBHko ikasleei, batxilergokoei... C1. Irakasleentzat "sustatuko den" maila goren berbera. Ala batxilergokoekin mirari-legeak ez du funtzionatuko? Nekez azal daiteke ikasleek askoz euskara gehiago ikastea DBHn, baina ikasle berberak bate-re euskararik ez ikastea batxilergoan.

Legebiltzarkide euskaltzaleei, beraz, proposamen hauxe:

- Aztertu matrikulazio-datuak eta haien artez urteko bilakaera.
- Aztertu ebaluazio diagnostikoak eta haien bilakaera.
- Galdetu katalanaren aldeko Valentziako kideei zelako ondorioak izan dituen hango 3L ereduak: katalana nagusi, ingelesa eta gaztelania irakaskuntza-hizkuntza.
- Irakurri Hezkuntza Legea.
- Hausnartu lege horrek zer ondorio izango dituen euskararentzat.
- Bozkatu kontzientzian. ●

Kuantifikazio baztertzailea?

DIANA FRANCO

Aurrera egitea hobekuntzarekin lotzen dugu. Hobetu, gauza asko hobetu ditzakegu: gure zorientasuna, osasuna, boterea, ezagutza... Hobekuntza guztiak ezin dira erraz objektibatu, ezta behin objektibata neurketak lortu, eta noski, neurtu ezin dena ezin da alderatu, alderatu ezin dena nola balioetsi hobekuntza bezala? Beraz, dugun mundua hobetzeari dagokionez, objektibatu daitezkeen aldagaiei begira baino ez gara garatzen ari, beste guztia alde batera utzita, txikituz, baztertuz. Bide horretan bi aldagaik arrakasta handia izan dute, hobekuntza objektibatze aldera: kostu ekonomikoa eta etekin ekonomikoa. Susmoa dut dugun munduak bi aldagai horien inguruan hartu duela forma, beharbada bizi dudan errealitate mugatuagatik.

Kostu ekonomikoa eta etekin ekonomikoa objektibatzeak matematika izan du bidelagun eta kontuak errazteko teknologia ugari sortu dugu historian zehar: zenbakiak, abakoa, diruaren ideia, papera eta kontu liburuak, kontabilitate sistemak, Excel orriak, CRMak, ERPak, adimen artifizialak...

Kostu eta etekin ekonomikoaren kuantifikazioaren dinamika zorrotza da, eta emaitzak argi diote nork eta zerk balio duen "hobetzeko" eta nork eta zerk ez. Dena eredu horretara eraman behar dugu: herrien borrokak, animalien babes, haurren hezkuntza... Kostu eta etekin ekonomikoaren kuantifikazioan hobekuntzarik ez badago, badirudi ezer ez dela hobetzen.

Kuantifikazioa gauza askotarako baliagarria izan bada ere, garbi izan behar dugu alde ilun bat duela eta dugun munduan bazterkeria sustatzeko tresna izan dela.

Hain da okerra eredu hau, egun dugun mundu kuantifikatua bazterkeria ere kuantifikatu dugula, eta noski, bazterkeria egoerak txikitu egin nahi ditugu. Baina zer ulertzen dugu bazterkeria egoeran dauden pertsonen bizitzean hobekuntza gisa? Mundu kuantifikatu honen logikara egokitzea? Horrela baino ez dugu irudikatzen bazterkeriaren gutxitzea? Bidean, zer edo zer galtzen ari garela uste dut. ●